6.10.2025

Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

ASIA: E 73/2025 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS: KOMISSION TIEDONANTO SEKÄ EHDOTUKSET VUOSIA 2028–2034 KOSKEVAKSI EU:N MONIVUOTISEKSI RAHOITUSKEHYKSEKSI; E-KIRJE

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund kiittää lausuntomahdollisuudesta antaa lausunto EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä 2028–2034 (maatalous ja ruoantuotanto)

Yleistä

SLC katsoo, että maatalouden ja maaseutualueiden korostaminen EU:n strategisena painopisteenä on perusteltua, sillä ne vahvistavat unionin omavaraisuutta, ruokaturvaa ja kestävää kehitystä. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kuitenkin riittävää ja oikeudenmukaisesti kohdennettua rahoitusta kaikille jäsenmaille. Tukimuodot ja toimenpiteet perustuvat suurelta osin nykyisiin käytäntöihin, mutta rahoituksen rakennetta uudistetaan merkittävästi. Nykyisestä pilarirakenteesta luovutaan, ja jatkossa maatalouden tuet sisältyvät jäsenvaltioiden kansallisiin ja alueellisiin NRP-suunnitelmiin.

SLC pitää myönteisenä tukijärjestelmien yksinkertaistamista, mutta korostaa, ettei rakenteellisten muutosten tule lisätä hallinnollista taakkaa tai epävarmuutta viljelijöille. Ympäristö- ja ilmastotoimet yksinkertaistetaan yhdistämällä nykyiset ekojärjestelmät sekä ympäristö- ja ilmastokorvaukset yhdeksi kokonaisuudeksi. Kaikkien viljelijöiden on lisäksi noudatettava pakollisia perustoimenpiteitä. Ympäristö- ja ilmastotoimien tulee muodostaa selkeä ja toimiva kokonaisuus, joka tukee sekä ympäristön tilaa että viljelijöiden taloudellista kestävyyttä. Perustoimenpiteiden ja vapaaehtoisten lisätoimien yhdistelmän on oltava viljelijälle ymmärrettävä ja hallittava. SLC katsoo, että tässä edelläkävijämaat ja tuottajat tulisi huomioida.

Rahoitus ja tukimuodot

SLC:n arvion mukaan maataloudelle ehdotettu korvamerkitty rahoitus ei vastaa pohjoisten tuotanto-olosuhteiden vaatimuksia eikä riitä turvaamaan suomalaisen maatalouden jatkuvuutta. EU:n maatalouspolitiikan rahoituksella on Suomelle erityisen suuri merkitys, koska tuotantokustannukset ja luonnonolosuhteet ovat keskimääräistä vaativammat. Komission ehdottama "yksirahasto"-malli heikentää CAP:n itsenäisen aseman ja uhkaa sen oikeudellista perustaa EU:n perussopimuksissa. CAP:n yhteinen luonne on vaarassa, ja sen renationalisointi uhkaa sisämarkkinoiden toimivuutta. Hallinnollisesti monimutkainen rakenne voi viivästyttää tukien maksua ja lisää byrokratiaa.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

Tukien kohdentamisessa on Suomelle tärkeätä painottaa aktiivisia tuottajia ja perheviljelmäpohjaista tuotantoa. Lisäksi nuorilla, uusilla viljelijöillä sekä luonnonhaitta-alueilla toimivilla tiloilla tulee olla vahvempi asema tukijärjestelmässä. Komission esitys tuo tällä hetkellä suurta epävarmuutta tuottajille tulevaisuudesta. On haasta saada esimerkiksi investointilaskelmien tulevaisuus oletukset oikean suuntaiseksi.

Ruoantuotanto ja huoltovarmuus

SLC korostaa, että EU:n rahoituskehyksen tulee turvata vakaa ja kilpailukykyinen ruoantuotanto koko unionissa. Huoltovarmuus on osa EU:n turvallisuusstrategiaa, ja sen rahoituksellinen turvaaminen on nähtävä unionin yhteisenä etuna.

Itärajan osalta SLC toteaa, että rahoituskehyksessä tulisi huomioida Suomen itäisten ulkoraja-alueiden erityistilanne. Itäisen Suomen maatalous on suurien haasteiden edessä. Komission kautta tulisi saada alueelle paremmin kohdennettavia tukitoimenpiteitä ja siihen merkittävä rahoitus.

Maaseudun kehittäminen ja ympäristötoimet

SLC painottaa, että maaseudun kehittämisessä on hyödynnettävä monipuolisesti eri EU:n rahoitusvälineitä. Kilpailukyky- ja tutkimusohjelmien, kuten Horisontti Euroopan, yhteensovittaminen voi tukea innovaatiota, vihreää siirtymää ja ilmastotoimia maaseudulla.

Rahoitusleikkaukset ja koheesiopolitiikka

Komission ehdottamat 10–15 prosentin leikkaukset maatalous- ja koheesiorahoitukseen heikentäisivät EU:n kykyä saavuttaa ruokaturvaan ja kestävään kehitykseen liittyviä tavoitteita. SLC katsoo, että Suomen tulee toimia aktiivisesti sen varmistamiseksi, että maatalouden EU-rahoitus pysyy mahdollisimman korkealla tasolla.

Johtopäätökset

SLC katsoo, että Suomen tulee EU:n rahoituskehystä koskevissa neuvotteluissa:

- turvata maataloudelle riittävä ja oikeudenmukainen rahoitus,
- kohdentaa tuet aktiivisille tuottajille ja perheviljelmille,
- varmistaa monipuolinen EU-rahoituksen käyttö maaseudun kehittämiseen,
- ja puolustaa maatalouden asemaa unionin turvallisuus-, talous- ja ilmastopolitiikan keskeisenä osana.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Jonas Laxåback, toiminnanjohtaja

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0